Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

4. března 2020*

„Kasační opravný prostředek – Hospodářská soutěž – Státní podpory – Společnost provozující autobusové linky v regionu Kampánie (Itálie) – Vyrovnávací platby za závazky veřejné služby vyplacené italskými orgány na základě rozhodnutí Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) – Rozhodnutí Evropské komise prohlašující tuto podporu za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem“

Ve věci C-587/18 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 19. září 2018,

CSTP Azienda della Mobilità SpA, se sídlem v Salerne (Itálie), zastoupená G. Capem a L. Visonem, avvocati,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená G. Contem a P. J. Loewenthalem, jakož i L. Armati, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Asstra Associazione Trasporti, se sídlem v Římě (Itálie), zastoupená M. Malenou, avvocato,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení S. Rodin, předseda senátu, D. Šváby a K. Jürimäe (zpravodajka), soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem společnost CSTP Azienda della Mobilità SpA (dále jen „CSTP“) navrhuje zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 11. července 2018, CSTP Azienda della Mobilità v. Komise (T-186/15, nezveřejněný, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2018:431), kterým tento soud zamítl její žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2015/1074 ze dne 19. ledna 2015 o státní podpoře SA.35842 (2014/C) (ex 2012/NN), kterou poskytla Itálie – Dodatečná vyrovnávací platba za závazek veřejné služby pro společnost CSTP (Úř. věst. 2015, L 179, s. 112, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

2 Článek 1 nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 ze dne 26. června 1969 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách (Úř. věst. 1969, L 156, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 19), stanovil:

„1. Členské státy zruší všechny závazky v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách, které vyplývají z pojmu veřejné služby, vymezené tímto nařízením.

2. Tyto závazky však lze zachovat, pokud jsou nevyhnutelné pro zabezpečení poskytování přiměřených dopravních služeb.

[…]

4. Finanční břemena [zátěž] uložená dopravním podnikům vyplývající ze zachování závazků podle odstavce 2 nebo uplatňování přepravních sazeb a podmínek podle odstavce 3 jsou [je] vyrovnávána společnými postupy stanovenými v tomto nařízení.“

3 Podle čl. 2 odst. 1, 2 a 5 tohoto nařízení:

„1. ‚Závazky veřejné služby‘ se rozumí závazky, které by daný dopravní podnik na základě svých vlastních obchodních zájmů nepřevzal vůbec nebo nepřevzal ve stejném rozsahu nebo za stejných podmínek.

2. Závazky veřejné služby ve smyslu odstavce 1 zahrnují závazky provozu, přepravy a tarifu.

[…]

5. Pro účely tohoto nařízení se ‚tarifním závazkem‘ rozumí jakýkoli závazek dopravního podniku uplatňovat, zejména pro určité kategorie cestujících, kategorie zboží nebo dopravní trasy, úředně stanovené nebo schválené sazby odporující obchodním zájmům podniku, které plynou z uložení nebo odmítnutí úpravy zvláštních tarifních opatření.

Předchozí pododstavec se nevztahuje na závazky vyplývající z obecných opatření cenové politiky uplatňované na veškeré hospodářské činnosti nebo opatření přijatá pro přepravní sazby a podmínky obecně s ohledem na organizaci dopravního trhu nebo jeho části.“

4 Články 10 až 13 uvedeného nařízení stanovily společné postupy pro výpočet vyrovnání ve smyslu článku 6 a čl. 9 odst. 1 téhož nařízení.

5 Článek 17 odst. 2 nařízení č. 1191/69 stanovil:

„Vyrovnání vyplacená podle tohoto nařízení jsou vyňata z postupu informování předem podle čl. [108] odst. 3 [SFEU].“

6 Podle článku 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (Úř. věst. 2007, L 315, s. 1), toto nařízení vstoupilo v platnost dne 3. prosince 2009.

7 Článek 3 nařízení č. 1370/2007, nadepsaný „Smlouvy o veřejných službách a obecná pravidla“, v prvním a druhém odstavci stanoví:

„1. Pokud příslušný orgán rozhodne o udělení výlučného práva nebo poskytnutí kompenzace jakékoli povahy za plnění závazků veřejné služby jím vybranému provozovateli, provede to v rámci smlouvy o veřejných službách.

2. Odchylně od odstavce 1 se na závazky veřejné služby, jejichž účelem je stanovení maximálních tarifů pro všechny cestující nebo určité kategorie cestujících, mohou vztahovat obecná pravidla. V souladu se zásadami stanovenými v článcích 4 a 6 a v příloze poskytne příslušný orgán provozovatelům veřejných služeb kompenzaci za čisté finanční dopady, pozitivní nebo negativní, na náklady a příjmy, které vznikly při plnění tarifních závazků stanovených v obecných pravidlech způsobem, který zabraňuje nadměrnému poskytnutí kompenzací.

[…]“

8 Článek 4 tohoto nařízení stanoví povinný obsah smluv o veřejných službách a obecných pravidel.

9 Článek 6 uvedeného nařízení, nadepsaný „Kompenzace za veřejné služby“, stanoví:

„1. Všechny kompenzace související s obecným pravidlem nebo smlouvou o veřejných službách musí být v souladu s článkem 4, a to bez ohledu na způsob, jakým byla smlouva uzavřena. Jakákoli kompenzace jakékoliv povahy související s přímo uzavřenou smlouvou o veřejných službách podle čl. 5 odst. 2, 4, 5 nebo 6 nebo související s obecným pravidlem musí být rovněž v souladu s přílohou.

2. Na písemnou žádost [Evropské komise] jí členské státy sdělí do tří měsíců nebo v jiné delší lhůtě, která může být v žádosti stanovena, veškeré informace, které Komise považuje za nezbytné pro určení, zda jsou poskytnuté kompenzace slučitelné s tímto nařízením.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

10 Skutečnosti předcházející sporu byly uvedeny před Tribunálem v bodech 1 až 39 napadeného rozsudku. Pro potřeby tohoto řízení je lze shrnout následovně.

11 Navrhovatelka je akciová společnost, jež provozuje místní veřejnou dopravu na základě koncesí udělených na regionální a obecní úrovni. Poskytovala zejména autobusové spojení jakožto držitelka koncese, jež jí udělil Regione Campania (region Kampánie, Itálie) (dále jen „Region“). Činnost navrhovatelky se v průběhu let řídila různými po sobě jdoucími legislativními a regulačními opatřeními.

Žaloby podané navrhovatelkou u vnitrostátních soudů

12 Žalobou ze dne 12. března 2007 se navrhovatelka domáhala toho, aby Tribunale amministrativo regionale di Salerno (regionální správní soud v Salernu, Itálie), uznal její nárok na výplatu částky ve výši 14 545 946 eur ze strany Regionu z titulu vyrovnání hospodářských nákladů vzniklých v souvislosti s uložením závazků veřejné služby (dále jen „ZVS“) vyplývajících z koncesí udělených Regionem na roky 1996 až 2002 (dále jen „posuzované období“) podle nařízení č. 1191/69.

13 Rozsudkem ze dne 28. srpna 2008 Tribunale amministrativo regionale di Salerno (regionální správní soud v Salernu) tuto žalobu zamítl s tím, že navrhovatelka nemůže požadovat vyrovnání za hospodářské nevýhody vyplývající z uložení ZVS, aniž by před tím požádala o zrušení těchto závazků.

14 Navrhovatelka podala proti uvedenému rozsudku odvolání ke Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie). Rozhodnutím č. 4683/2009 ze dne 27. července 2009 (dále jen „rozhodnutí ze dne 27. července 2009“), tento soud vyhověl odvolání navrhovatelky a rozhodl, že má nárok na vyrovnání požadované v souladu s články 6, 10 a 11 nařízení č. 1191/69.

15 Podle Consiglio di Stato (Státní rada) měl přesnou výši vyrovnání dlužného navrhovatelce Region určit na základě spolehlivých údajů pocházejících z účetnictví navrhovatelky, dokládajících rozdíl mezi náklady vzniklými v souvislosti s tou částí činnosti navrhovatelky, na niž se vztahovaly ZVS, a příslušným příjmem.

16 Vzhledem k tomu, že Region neurčil výši uvedeného vyrovnání, podala navrhovatelka ke Consiglio di Stato (Státní rada) návrh na zahájení soudního řízení, jehož předmětem byl výkon rozhodnutí ze dne 27. července 2009. Během tohoto řízení byli ustanoveni dva znalci. Řízení skončilo rozhodnutím Consiglio di Stato (Státní rada) č. 5649/2012 ze dne 7. listopadu 2012 (dále jen „rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012“), kterým byla stanovena částka vyrovnání za tarifní závazky ve výši 4 951 838 eur. Region vyplatil tuto částku navrhovatelce dne 21. prosince 2012.

Správní řízení

17 Dne 5. prosince 2012 italské orgány oznámily Komisi v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU státní podporu spočívající v dodatečné vyrovnávací platbě, poukázané navrhovatelce v souladu s rozhodnutím ze dne 7. listopadu 2012, za poskytování služeb osobní autobusové dopravy na základě koncesí vydaných Regionem v posuzovaném období (dále jen „dotčené opatření“).

18 Toto opatření bylo považováno za neoznámené, protože podle informací, které měla Komise k dispozici, byl Region povinen poukázat navrhovatelce dodatečnou vyrovnávací platbu dlužnou této navrhovatelce od 7. prosince 2012, tedy poté, co italský stát oznámil dotčené opatření, ale před tím, než Komise přijala rozhodnutí.

19 Dopisem ze dne 20. února 2014 informovala Komise Italskou republiku o rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 108 odst. 2 SFEU.

Sporné rozhodnutí

20 Dne 19. ledna 2015 přijala Komise sporné rozhodnutí, kterým konstatovala, že dotčené opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, neslučitelnou s vnitřním trhem, jež byla navrhovatelce poskytnuta v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU, a nařídila italským orgánům, aby po navrhovatelce požadovaly její navrácení.

21 Zaprvé, v bodech 48 až 63 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise konstatovala, že dotčené opatření je přičitatelné státu, zahrnuje v sobě využití státních prostředků, přináší navrhovatelce hospodářskou výhodu, má selektivní povahu a může narušit hospodářskou soutěž do té míry, že ovlivní obchod mezi členskými státy. V této souvislosti Komise poznamenala, že toto opatření nesplňuje dvě z podmínek konstatovaných Soudním dvorem v rozsudku ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) (dále jen „podmínky rozsudku Altmark“). Komise v bodě 64 odůvodnění sporného rozhodnutí dospěla k závěru, že dotčené opatření představuje podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

22 Zadruhé Komise v bodech 65 až 81 odůvodnění sporného rozhodnutí zkoumala otázku, zda je možné dotčené opatření s ohledem na čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1191/69 považovat za vyrovnání, na něž se nevztahuje povinnost předchozího oznámení stanovená v čl. 108 odst. 3 SFEU.

23 V rámci tohoto posouzení Komise v bodech 69 až 75 odůvodnění sporného rozhodnutí zkoumala, zda italské orgány jednostranně uložily navrhovatelce ZVS ve smyslu článku 1 nařízení č. 1191/69. V tomto ohledu Komise dospěla k závěru, že italské orgány ani navrhovatelka nejsou schopny předložit žádný pověřovací akt vztahující k posuzovanému období. Konkrétně, i kdyby uložení určitých ZVS bylo možné odvodit z legge regionale n. 16 – Interventi regionali in materia di servizi di trasporto pubblico locale per viaggiatori (regionální zákon č. 16 o regionálních zásazích ve prospěch služeb místní veřejné osobní dopravy), ze dne 25. ledna 1983 (GURI č. 118, ze dne 2. května 1983, a BU Campania č. 11), článek 2 tohoto zákona pouze stanoví, že „případné ztráty a schodky, na které se nevztahují regionální dotace […] jdou na vrub provozovatelům“. Podobně, i když některé regionální akty dovolávané navrhovatelkou naznačují existenci určitých smluvních závazků během posuzovaného období, tyto akty jasně neidentifikují závazky, které by mohly představovat ZVS, třebaže by mohly být nepřímými důkazy o jejich případné existenci; v každém případě jejich smluvní povaha vylučuje jednostranné uložení. Pokud jde konkrétně o existenci tarifního závazku odůvodňujícího dotčené opatření, měla Komise za to, že nemá žádný důkaz pro to, že takový závazek byl navrhovatelce skutečně uložen.

24 V bodech 76 až 81 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise zkoumala, zda vyrovnání poskytnuté navrhovatelce bylo v souladu se společným postupem vyrovnání stanoveným nařízením č. 1191/69, aby se na něj nevztahovala povinnost předchozího oznámení stanovená v článku 17 tohoto nařízení. Komise dospěla k závěru, že tato dodatečná vyrovnávací platba není vyňata z postupu informování předem podle tohoto článku.

25 Zatřetí Komise v bodech 82 až 95 odůvodnění sporného rozhodnutí zkoumala slučitelnost dotčeného opatření s právními předpisy platnými ke dni přijetí uvedeného rozhodnutí, konkrétně s nařízením č. 1370/2007. Dospěla k závěru, že vyrovnání poskytnuté navrhovatelce na základě rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012 nebylo vyplaceno v souladu s tímto nařízením, a že tedy dotčené opatření není slučitelné s vnitřním trhem.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

26 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne úterý 14. dubna 2015 podala navrhovatelka žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí.

27 Na podporu své žaloby předložila navrhovatelka osm žalobních důvodů.

28 První žalobní důvod vycházel z porušení článků 93, 107, 108 a 263 SFEU ve spojení s článkem 17 nařízení č. 1191/69, ze zneužití pravomoci, nedostatku pravomoci Komise a porušení práva na spravedlivý proces.

29 Druhý žalobní důvod vycházel z porušení článku 4 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), pokud jde o články 107 a 108 SFEU, jakož i z porušení procesní spravedlnosti a ze zneužití pravomoci.

30 Třetí žalobní důvod vycházel z porušení a nesprávného výkladu článků 93 až 108 SFEU ve spojení s článkem 17 nařízení č. 1191/69 a článkem 9 nařízení č. 1370/2007, z porušení „zásad ochrany legitimního očekávání, *tempus regit actum* a retroaktivity soudních rozhodnutí“, ze zneužití pravomoci, absence „logické koherence“, „iracionality“ a „extrémně neobvyklé povahy“ sporného rozhodnutí, jakož i z nedostatečného odůvodnění tohoto rozhodnutí.

31 Čtvrtý žalobní důvod vycházel z porušení čl. 1 písm. f) a g), jakož i článků 4, 7 a 15 nařízení č. 659/1999, článků 93, 107 a 108 SFEU, ze zneužití pravomoci, naprostého nesplnění požadované podmínky, porušení článků 6 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), článků 258 a násl. SFEU, jakož i článku 17 nařízení č. 1191/69.

32 Pátý žalobní důvod vycházel z porušení článků 93, 107, 108 a 267 SFEU, článků 6 a 13 EÚLP, nedostatku pravomoci Komise, zneužití pravomoci a porušení zásady procesní autonomie.

33 Šestý žalobní důvod vycházel z porušení článků 6, 7 a 13 EÚLP, článků 93 až 108 a 258 a násl. SFEU, ve spojení s článkem 101 Costituzione (Ústava), článku 2909 codice civile (občanský zákoník), nedostatku pravomoci Komise, zneužití pravomoci a porušení zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty.

34 Sedmý žalobní důvod vycházel z porušení článků 11 a 17 nařízení č. 1191/69, článků 93 až 108 SFEU, zneužití pravomoci, nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí, nedostatečného šetření a vadnost předběžné podmínky.

35 Osmý žalobní důvod vycházel z porušení článků 1 až 11 a 17 nařízení č. 1191/69, článků 93 až 108 SFEU, „článků 44 až 46 a 48 jednacího řádu Tribunálu č. 659/1999“, zneužití pravomoci, nedostatečného šetření a odůvodnění, jakož i z vadnosti předběžné podmínky.

36 Tribunál napadeným rozsudkem zamítl všechny žalobní důvody, a tudíž i žalobu v plném rozsahu.

Návrhová žádání účastnic řízení

37 Navrhovatelka ve svém kasačním opravném prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:

– napadený rozsudek zrušil;

– vydal konečné rozhodnutí o žalobě na neplatnost a zrušil sporné rozhodnutí a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

38 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek a

– uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

39 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje navrhovatelka pět důvodů, které budou posouzeny v pořadí, v jakém byly předloženy.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

40 V rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál v bodech 57 až 120 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když shledal, že dotčené opatření představuje novou podporu podléhající oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU, a nikoli existující podporu, na niž se podle čl. 108 odst. 1 SFEU a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1191/69 tato povinnost nevztahuje.

41 Na základě okolností, které vedly k přijetí rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012, navrhovatelka tvrdí, že toto rozhodnutí nelze považovat za rozhodnutí takové povahy, že by jím bylo zavedeno vyrovnávací opatření za ZVS. Jedná se podle ní o deklaratorní rozsudek, kterým se určuje již existující nárok založený na nařízení č. 1191/69.

42 V každém případě jsou podle navrhovatelky podmínky stanovené nařízením č. 1191/69 splněny. Zaprvé, skutečně existují tarifní závazky nesené navrhovatelkou, které vyplývají z vnitrostátního práva, na něž se Tribunál výslovně odvolával v bodě 110 napadeného rozsudku, konkrétně legge regionale n. 9 – Disciplina e coordinamento tariffario dei servizi di trasporto di competenza regionale (regionální zákon č. 9 – Disciplína a tarifní koordinace dopravních služeb v regionální pravomoci), ze dne 26. ledna 1987 (BU Campania, ze dne 2. února 1987) a rozhodnutí Assessore ai trasporti (Rada pro dopravu, Itálie). Zadruhé, kritérium týkající se stanovení výše vyrovnání *ex ante*, stanovené v článku 13 nařízení č. 1191/69, bylo v projednávaném případě splněno v rámci rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012.

43 Komise má za to, že tento důvod musí být odmítnut jako nepřípustný a v každém případě zamítnut jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

44 Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka v podstatě zpochybňuje odůvodnění napadeného rozsudku, na základě kterého Tribunál zamítl to, co považoval za první část jejího čtvrtého a osmého žalobního důvodu znějících na zrušení, vycházející ze skutečnosti, že vyrovnání, které bylo předmětem dotčeného opatření, představovalo existující podporu, osvobozenou od povinnosti předchozího oznámení podle článku 17 nařízení č. 1191/69.

45 Pokud jde o otázku, zda vyrovnání, jež bylo předmětem sporného rozhodnutí, bylo opatřením zavedeným rozhodnutím ze dne 7. listopadu 2012 nebo má svůj původ, jak tvrdí navrhovatelka, v právním rámci upravujícím ZVS, kterým podléhala a na jejichž základě Consiglio di Stato (Státní rada) uznala nárok na toto vyrovnání, Tribunál nejprve v bodě 94 napadeného rozsudku poznamenal, že podpora, která je předmětem dotčeného opatření, byla navrhovatelce skutečně poskytnuta jakožto dodatečné opatření za tarifní závazky, kterým podléhala podle článku 11 nařízení č. 1191/69.

46 V bodě 95 uvedeného rozsudku z toho Tribunál vyvodil, že otázka, zda toto opatření představuje existující podporu ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, vyžaduje určit, zda toto opatření splňuje hmotněprávní kritéria stanovená nařízením č. 1191/69, aby mohlo být osvobozeno od povinnosti předchozího oznámení podle čl. 17 odst. 2 tohoto nařízení.

47 Zadruhé, Tribunál v bodě 96 uvedeného rozsudku stejně jako Komise rozhodl, že posledně uvedené ustanovení vyžaduje zejména, aby byly ZVS jednostranně uloženy a aby se vyrovnání vypočítalo podle postupu stanoveného v článcích 10 až 13 uvedeného nařízení.

48 V tomto ohledu Tribunál v bodě 106 téhož rozsudku uvedl, že jelikož dotčené opatření bylo navrhovatelce ze strany Consiglio di Stato (Státní rada) poskytnuto na základě téhož nařízení, a to jakožto vyrovnání za tarifní závazek, bylo na něm, aby ověřil skutečnou existenci takového závazku spočívajícího v uplatnění úředně stanovených nebo schválených sazeb, jak vyžaduje čl. 2 odst. 5 nařízení č. 1191/69.

49 Na základě tohoto posouzení, které je obsaženo v bodech 106 až 112 napadeného rozsudku, Tribunál v bodě 113 uvedeného rozsudku potvrdil závěr Komise, uvedený v bodě 73 odůvodnění sporného rozhodnutí, podle kterého tento orgán neměl k dispozici důkazy, které by prokazovaly, že tarifní závazky byly navrhovatelce skutečně uloženy. Za těchto okolností dospěl Tribunál v bodě 114 uvedeného rozsudku k závěru, že není nutné analyzovat případnou jednostrannou povahu tohoto údajného tarifního opatření.

50 S ohledem na kumulativní povahu podmínek pro osvobození od povinnosti předchozího oznámení stanovených nařízením č. 1191/69 Tribunál v bodě 115 napadeného rozsudku rozhodl, že není nutné zkoumat, zda dotčené opatření splňuje ostatní podmínky stanovené v tomto nařízení. V bodě 116 uvedeného rozsudku měl nicméně za to, že se Komise v každém případě právem domnívala, že kritérium stanovení výše vyrovnání *ex ante* nebylo splněno.

51 Tribunál tedy v bodě 120 napadeného rozsudku konstatoval, že pokud dotčené opatření nesplnilo přinejmenším jedno z věcných kritérií stanovených v nařízení č. 1191/69, Komise správně dospěla k závěru, že toto opatření nemůže být osvobozeno od povinnosti předchozího oznámení podle čl. 17 odst. 2 uvedeného nařízení, a nemělo by být proto kvalifikováno jako existující podpora, ale nová podpora, kterou je třeba oznámit Komisi v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU.

52 Argumenty uplatněné navrhovatelkou na podporu prvního důvodu kasačního opravného prostředku sice v zásadě zpochybňují závěr uvedený v předchozím bodě tohoto rozsudku, podle kterého by mělo být dotčené opatření kvalifikováno jako nová podpora, je však třeba uvést, že tento důvod kasačního opravného prostředku neobsahuje žádný argument, který by prokazoval, že odůvodnění Tribunálu, zopakované v bodech 45 až 51 tohoto rozsudku a vedoucí k tomuto závěru, je stiženo nesprávným právním posouzením.

53 Navrhovatelka se totiž v podstatě omezuje na tvrzení, že dotčené opatření představuje existující podporu, jelikož rozhodnutí ze dne 27. července 2009, kterým byl uznán její nárok na získání sporného vyrovnání na základě nařízení č. 1191/69, bylo rozsudkem, kterým se deklaruje již existující nárok založený na tomto nařízení.

54 Vzhledem k tomu, že takové tvrzení není jinak podloženo, a to v rozporu s požadavky stanovenými v článku 256 SFEU, čl. 58 prvním pododstavci statutu Soudního dvora Evropské unie, čl. 168 odst. 1 písm. d) a čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, musí být první důvod kasačního opravného prostředku odmítnut jako nepřípustný.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

55 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku se navrhovatelka zaměřuje na body 121 až 136 napadeného rozsudku a tvrdí, že tyto body jsou stiženy nesprávným právním posouzením v tom, že Tribunál v nich konstatoval, že nebyly splněny podmínky rozsudku Altmark.

56 Tribunál podle navrhovatelky chybně rozhodl, že postačuje omezit se na ověření splnění jedné z těchto podmínek, a sice podmínky týkající se existence jasně definovaného ZVS, aniž je třeba ověřovat, zda jsou splněny ostatní uvedené podmínky. V bodě 134 napadeného rozsudku se tedy nesprávně omezil na incidenční ověření toho, zda byla splněna druhá z těchto podmínek týkající se předchozího vymezení parametrů pro výpočet vyrovnání.

57 Pokud jde o údajnou neexistenci ZVS neseného navrhovatelkou, Tribunál podle ní nepřihlédl k tomu, že ZVS, který navrhovatelka nese, má svůj zdroj v článcích 2 až 6 regionálního zákona č. 9 ze dne 26. ledna 1987. Krom toho argumentaci Tribunálu lze zpochybnit v tom, že zohlednil rozhodnutí Rady pro dopravu a připustil, že toto rozhodnutí ukládá navrhovatelce tarifní závazky, aniž uznal, že dotčené opatření představuje vyrovnání za plnění ZVS. Navrhovatelka v tomto ohledu tvrdí, že skutečnost, že uvedené rozhodnutí nebylo předloženo Komisi, je důsledkem neobvyklého průběhu správního řízení, jelikož Region měl toto rozhodnutí k dispozici a neměl zájem na jeho předložení v rámci uvedeného řízení.

58 Pokud jde o druhou podmínku rozsudku Altmark, tato byla stručně posouzena v bodě 134 napadeného rozsudku chybným odkazem na body 117 až 119 uvedeného rozsudku. V tomto bodě 134 Tribunál nesprávně posoudil dodržení podmínky stanovené nařízením č. 1191/69, jež se týká stanovení vyrovnání *ex ante*, tedy nikoli s ohledem na parametry, na jejichž základě se toto vyrovnání vypočítává, jak vyžaduje rozsudek ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), ale v závislosti na výši dotčeného opatření. Dodržení této podmínky navíc v projednávané věci vyplývá z rozhodnutí ze dne 27. července 2009. Toto rozhodnutí totiž prokazuje, že parametry pro výpočet vyrovnání byly definovány předem a že Consiglio di Stato (Státní rada) se omezila na jejich uplatnění poté, co konstatovala pochybení Regionu v rámci stanovení tohoto vyrovnání.

59 Konečně, ačkoli třetí a čtvrtá podmínka rozsudku Altmark nebyla v napadeném rozsudku posuzována, navrhovatelka tvrdí, že z rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012 vyplývá, že tyto podmínky byly v projednávaném případě také splněny.

60 Komise má za to, že tento důvod musí být odmítnut jako nepřípustný a v každém případě zamítnut jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

61 Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka v zásadě zpochybňuje odůvodnění napadeného rozsudku, na základě kterého Tribunál zamítl to, co považoval za druhou část čtvrtého a osmého žalobního důvodu znějících na zrušení, týkající se pochybení, jehož se údajně dopustila Komise, která měla za to, že nebyly splněny dvě z podmínek rozsudku Altmark.

62 Vzhledem k tomu, že se druhý důvod kasačního opravného prostředku týká podmínek rozsudku Altmark, je třeba poznamenat, jak Tribunál ostatně připomněl v bodě 123 napadeného rozsudku, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že se čl. 107 odst. 1 SFEU nevztahuje na státní zásah, který je považován za kompenzaci představující protihodnotu za plnění uskutečněná podniky-příjemci za účelem plnění povinností veřejné služby, takže tyto podniky ve skutečnosti nejsou finančně

zvýhodněny, a uvedený zásah tedy v důsledku neposkytuje těmto podnikům výhodnější soutěžní postavení oproti konkurenčním podnikům (rozsudky ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, bod 87, jakož i ze dne 20. prosince 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco a další v. Komise, C-66/16 P až C-69/16 P, EU:C:2017:999, bod 45, jakož i citovaná judikatura).

63 Státní zásah, který nesplňuje jednu nebo více podmínek rozsudku Altmark, tak může být považován za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco a další v. Komise, C-66/16 P až C-69/16 P, EU:C:2017:999, bod 48, jakož i citovaná judikatura).

64 V tomto ohledu Tribunál v bodě 125 napadeného rozsudku právem rozhodl, že aby v konkrétním případě nebyla taková kompenzace kvalifikována jako státní podpora, musí být splněny čtyři podmínky uvedené v bodech 88 až 93 rozsudku ze dne 24. července 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco a další v. Komise, C-66/16 P až C-69/16 P, EU:C:2017:999, bod 46).

65 V bodech 129 až 131 napadeného rozsudku Tribunál na základě bodů 106 až 114 uvedeného rozsudku potvrdil závěr Komise, uvedený v bodě 55 odůvodnění sporného rozhodnutí, podle kterého existence jednostranně uloženého ZVS nebyla prokázána, a proto nebyla splněna první podmínka rozsudku Altmark.

66 Za těchto podmínek Tribunál v bodech 132 a 133 napadeného rozsudku na základě kumulativní povahy podmínek rozsudku Altmark právem rozhodl, že jakmile první z těchto podmínek nebyla splněna, nebylo nutné přezkoumávat posouzení Komise týkající se druhé podmínky rozsudku Altmark v bodě 56 odůvodnění sporného rozhodnutí.

67 Vzhledem k tomu, že navrhovatelka v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku zpochybňuje rovněž posouzení provedená Tribunálem v bodech 106 až 114 napadeného rozsudku, pokud jde o údajnou existenci ZVS, který měl být navrhovatelce uložen vnitrostátním právem, je třeba připomenout, že v souladu s čl. 256 odst. 1 druhým pododstavcem SFEU a čl. 58 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie jsou kasační opravné prostředky omezeny na právní otázky. Pouze Tribunál je tedy příslušný ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu a k posouzení důkazů. Posuzování těchto skutečností a těchto důkazů tedy s výhradou případu jejich zkreslení nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Comunidad Autónoma de Galicia a Retegal v. Komise, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, bod 47, jakož i citovaná judikatura).

68 V projednávané věci přitom navrhovatelka neuplatnila a *a fortiori* neprokázala takové zkreslení vnitrostátního práva.

69 Krom toho, jelikož se Tribunál nevyjádřil ke třetí a čtvrté podmínce rozsudku Altmark, musí být argumenty navrhovatelky vycházející ze splnění těchto podmínek v projednávané věci odmítnuty jako nepřípustné.

70 Za těchto podmínek je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku odmítnout jako zčásti nepřípustný a zamítnout jako zčásti neopodstatněný.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

71 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál v bodech 137 až 154 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když shledal, že sporné rozhodnutí je platné v rozsahu, v němž kvalifikuje dotčený akt jako státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Tento důvod se týká zejména podmínek, podle nichž tato kvalifikace vyžaduje, aby podpora jednak ovlivňovala obchod mezi členskými státy a jednak narušila nebo mohla narušit hospodářskou soutěž.

72 Podle navrhovatelky není dotčený trh služeb trhem otevřeným hospodářské soutěži. I když došlo k postupnému otevírání tohoto trhu hospodářské soutěži, stále neexistuje žádná konkurence „pro trh“ nebo „na trhu“. Tribunál se tedy v bodě 149 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že dotčené opatření představuje překážku hospodářské soutěži, jelikož podniky, včetně zahraničních podniků, mohly chtít poskytovat své služby veřejné dopravy na trhu, zejména na místních nebo regionálních trzích, na kterých navrhovatelka tohoto opatření využívala.

73 Komise má za to, že tento důvod musí být odmítnut jako nepřípustný a v každém případě zamítnut jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

74 Třetí důvod kasačního opravného prostředku má za cíl zpochybnit posouzení Tribunálu týkající se podmínek, podle nichž státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU jednak ovlivňuje obchod mezi členskými státy a jednak narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž.

75 V tomto ohledu, i když navrhovatelka obecně poukazuje na body 137 až 154 napadeného rozsudku, v zásadě tvrdí, že nesprávné právní posouzení, jehož se dopustil Tribunál, tkví v bodě 149 uvedeného rozsudku, jelikož v tomto bodě Tribunál rozhodl, že dotčené opatření představuje překážku pro hospodářskou soutěž, jelikož podniky, včetně zahraničních podniků, mohly chtít poskytovat své služby veřejné dopravy na italském trhu, zejména na místním nebo regionálním trhu.

76 Kromě skutečnosti, že se třetí důvod kasačního opravného prostředku ve skutečnosti zaměřuje na zpochybnění skutkových posouzení provedených Tribunálem, která, jak bylo připomenuto v bodě 67 tohoto rozsudku, s výhradou případu jejich zkreslení, nepodléhají přezkumu Soudního dvora, je třeba konstatovat, že tento důvod je v každém případě neúčinný, jelikož se týká pouze bodu 149 napadeného rozsudku.

77 V bodě 148 napadeného rozsudku Tribunál totiž rozhodl, že skutečnosti, které Komise zohlednila v rámci svého posouzení v bodech 60 až 62 odůvodnění sporného rozhodnutí, umožňují prokázat, že poskytnutí dotčeného opatření mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž.

78 V této souvislosti se Tribunál neopíral pouze o zjištění uvedené v bodě 149 napadeného rozsudku, které navrhovatelka kritizuje, ale o další dvě zjištění, která jsou uvedena v bodech 150 a 151 uvedeného rozsudku, která navrhovatelka v zásadě nezpochybňuje.

79 V bodě 150 uvedeného rozsudku Tribunál uvedl, že vnitřní činnost v dotyčném členském státě může být zachována nebo zvýšena z důvodu dotčeného opatření, v důsledku čehož se sníží šance podniků se sídlem v jiných členských státech proniknout na dotčený trh. V bodě 151 téhož rozsudku Tribunál

uvedl, že okolnost, že navrhovatelka soutěží s podniky z jiných členských států také na jiných trzích, na nichž je činná, umožňuje prokázat, že poskytnutí podpory, která je předmětem dotčeného opatření, může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

80 Za těchto podmínek musí být třetí důvod kasačního opravného prostředku odmítnut jako nepřípustný a v každém případě zamítnut jako neúčinný.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

81 V rámci svého čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál v bodech 155 až 195 napadeného rozsudku dopustil nesprávných právních posouzení. Tento žalobní důvod se skládá ze tří částí.

82 V první části navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise má výlučnou pravomoc posoudit slučitelnost dotčeného opatření s vnitřním trhem, ačkoli Consiglio di Stato (Státní rada) vydala konečné rozhodnutí, pokud jde o toto opatření.

83 V tomto ohledu je podle navrhovatelky judikatura Soudního dvora citovaná v bodech 185, 186 a 188 napadeného rozsudku irelevantní, jelikož se týká situací, kdy Komise vydala rozhodnutí před zahájením vnitrostátního soudního řízení. Z toho vyplývá nesprávné právní posouzení rovněž v bodě 190 napadeného rozsudku spočívající v tom, že Tribunál rozhodl, že zásada *res judicata* nemůže Komisi bránit v konstatování existence protiprávní státní podpory, i když tato kvalifikace byla dříve odmítnuta vnitrostátním soudem, který rozhodoval v posledním stupni. Podle navrhovatelky takový přístup nelze vyvodit z judikatury Soudního dvora a napadený rozsudek v tomto bodě postrádá jakékoli odůvodnění.

84 V projednávaném případě Consiglio di Stato (Státní rada) nepřijala rozhodnutí v rozporu s předchozím rozhodnutím Komise. Rozhodla samostatně dříve než Komise, přičemž přímo použila nařízení č. 1191/69 a kvalifikovala dotčené opatření jako vyrovnání za tarifní ZVS, což jí umožnilo vyloučit klasifikaci tohoto opatření jako státní podpory. Možný zásah unijních orgánů, v projednávaném případě Komise, mohl mít podobu předběžné otázky položené Soudnímu dvoru, ale Consiglio di Stato (Státní rada) nepovažovala za nezbytné mu takovou otázku položit. Komise naopak zasáhla protiprávně, jelikož slučitelnost tohoto opatření s unijním právem byla předmětem konečného rozhodnutí na vnitrostátní úrovni.

85 V rámci druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka poukazuje na „procesní anomálii“ v tom smyslu, že Region oznámil dotčené opatření Komisi s cílem získat od Komise záporné rozhodnutí, což umožňuje vysvětlit důvody, proč tento region poskytl tomuto orgánu pouze částečné informace týkající se tohoto opatření. Komise tak porušila procesní rámec, kterému podléhá, jak vyplývá z nařízení č. 659/1999 a nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9). Region byl neprávem považován za „zúčastněnou stranu“ ve smyslu článku 24 nařízení 2015/1589, a nikoli za autora oznámení Komisi. Tribunál tak opomenul konstatovat protiprávnost sporného rozhodnutí z důvodu takové nesrovnalosti. Tato nařízení byla navíc protiprávně použita, čímž bylo porušeno právo na obhajobu.

86 V rámci třetí části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že uznání pravomoci Komise rozhodovat o opatření, které bylo předmětem konečného rozhodnutí vnitrostátního soudu, ze strany Tribunálu rovněž porušuje zásadu ochrany legitimního očekávání, protože v projednávané věci uplynulo více než pět let mezi okamžikem přijetí tohoto vnitrostátního rozhodnutí

a okamžikem, kdy Komise přijala své rozhodnutí. Takové období již bylo zohledněno v judikatuře Soudního dvora za účelem posouzení situace s ohledem na tuto zásadu. V bodě 192 napadeného rozsudku rozhodl Tribunál na základě rozsudku ze dne 13. června 2013, HGA a další v. Komise (C-630/11 P až C-633/11 P, EU:C:2013:387, bod 134), že legitimního očekávání se lze dovolávat pouze tehdy, byla-li dodržena oznamovací povinnost. Tribunál přitom nezohlednil skutečnost, že v projednávaném případě toto oznámení nebylo nutné, jelikož na rozdíl od toho, jak rozhodl, nepředstavuje dotčené opatření novou podporu. Kromě toho může být prokázána souvislost mezi zásadou *res judicata* a zásadou právní jistoty, která představuje omezení povinnosti navrácení, jak vyplývá z článku 14 nařízení č. 659/1999. Dále mohla navrhovatelka podle jejího názoru zakládat legitimní očekávání na skutečnosti, že Consiglio di Stato (Státní rada) nepovažovala za nutné položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se dotčeného opatření. Za těchto okolností se navrhovatelka domnívá, že mohla legitimně spoléhat na legalitu tohoto opatření, jakmile byly vyčerpány všechny opravné prostředky.

87 Komise tvrdí, že tento důvod musí být odmítnut jako zčásti nepřípustný a zamítnut jako zčásti neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

88 Svým čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku, jehož tři části je třeba posoudit společně, navrhovatelka v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil několika nesprávných právních posouzení, když zamítl její první, pátý a šestý žalobní důvod znějící na zrušení, jež se týkaly nedostatku pravomoci Komise přijmout sporné rozhodnutí, jelikož toto rozhodnutí podle jejího názoru odporovalo konečnému rozhodnutí vnitrostátního soudu.

89 V tomto ohledu Tribunál v bodech 184 až 188 napadeného rozsudku právem připomněl, že použití pravidel v oblasti státních podpor vychází z povinnosti loajální spolupráce mezi vnitrostátními soudy na straně jedné a Komisí a unijními soudy na straně druhé, v jejímž rámci jedná každý v závislosti na své úloze, jež je mu svěřena Smlouvou o FEU.

90 V bodě 185 napadeného rozsudku tedy Tribunál správně poznamenal, opíraje se v tomto ohledu o judikaturu Soudního dvora, že vnitrostátním soudům mohou být v oblasti státních podpor předkládány spory, ve kterých musejí vykládat a používat pojem „státní podpora“ uvedený v čl. 107 odst. 1 SFEU, zejména aby mohlo být určeno, zda určité státní opatření bylo přijato v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU. Naproti tomu vnitrostátní soudy nemají pravomoc rozhodovat o slučitelnosti státní podpory s vnitřním trhem. Posouzení slučitelnosti podpor nebo režimu podpor s vnitřním trhem spadá totiž do výlučné pravomoci Komise, jejíž jednání podléhá přezkumu unijních soudů (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, body 50 až 52, a ze dne 15. září 2016, PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, body 30 až 32).

91 Jak právem uvedl Tribunál v bodě 186 napadeného rozsudku, z této judikatury vyplývá, že vnitrostátní soudy se musí zdržet zejména přijímání rozhodnutí odporujících rozhodnutí Komise.

92 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelka, v opačné situaci, kdy existuje rozhodnutí vnitrostátního soudu o státním opatření předcházející rozhodnutí Komise, z této judikatury rovněž vyplývá, že tato okolnost nemůže Komisi bránit ve výkonu výlučné pravomoci, která jí byla svěřena Smlouvou o FEU, pokud jde o posouzení slučitelnosti opatření podpory s vnitřním trhem.

93 Výkon takové pravomoci přitom znamená, že Komise může v souladu s článkem 108 SFEU přezkoumat, zda opatření představuje státní podporu, která jí měla být oznámena v souladu s odstavcem 3 tohoto článku, v situaci, kdy orgány členského státu usoudily, že toto opatření nesplňuje podmínky stanovené v čl. 107 odst. 1 SFEU, včetně případů, kdy se tyto orgány v tomto ohledu podřídily posouzení vnitrostátního soudu.

94 Tento závěr nemůže být vyvrácen skutečností, že tento soud přijal konečné rozhodnutí. Je totiž třeba zdůraznit, že pravidlo výlučné pravomoci Komise je ve vnitrostátním právním řádu závazné v důsledku zásady přednosti unijního práva (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, bod 62).

95 Jak právem uvedl Tribunál v bodě 188 napadeného rozsudku, když se opíral o výlučnou pravomoc Komise, unijní právo brání tomu, aby použití zásady *res judicata* bylo překážkou navrácení státní podpory, která byla poskytnuta v rozporu s tímto právem a jejíž neslučitelnost byla určena rozhodnutím Komise, které se stalo konečným (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, bod 63).

96 Stejně tak Tribunál právem v bodě 190 napadeného rozsudku rozhodl, že použití zásady *res judicata* nemůže Komisi bránit v konstatování existence protiprávní státní podpory, i když taková klasifikace byla dříve odmítnuta vnitrostátním soudem, který rozhodoval v posledním stupni.

97 Tribunál se tudíž nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 190 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že Komise měla pravomoc přezkoumat dotčené opatření podle článku 108 SFEU, jestliže toto opatření, jak vyplývá z bodu 189 uvedeného rozsudku, představovalo protiprávní podporu, přestože toto opatření bylo předmětem rozhodnutí Consiglio di Stato (Státní rada).

98 Tento závěr není zpochybněn argumentem navrhovatelky vycházejícím z údajného porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

99 Je totiž třeba připomenout, že právo dovolávat se této zásady má každý jednotlivec, pokud u něj unijní orgán tím, že mu poskytl konkrétní ujištění, vyvolal podloženou naději (rozsudky ze dne 16. prosince 2010, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, C-537/08 P, EU:C:2010:769, bod 63, a ze dne 13. června 2013, HGA a další v. Komise, C-630/11 P až C-633/11 P, EU:C:2013:387, bod 132, jakož i citovaná judikatura).

100 S ohledem na tuto judikaturu, z nichž vychází judikatura, o niž se Tribunál opřel v bodě 192 napadeného rozsudku, nemůže navrhovatelka tvrdit, že rozhodnutí Consiglio di Stato (Státní rada) u ní vyvolalo podloženou naději, aby zpochybnila výkon výlučné pravomoci Komise, jak byla uznána judikaturou Soudního dvora připomenutou v bodě 90 tohoto rozsudku.

101 Konečně, pokud jde o argument navrhovatelky vycházející z „procesní anomálie“ ovlivňující legalitu sporného rozhodnutí, musí být tento prohlášen za nepřípustný, jelikož navrhovatelka neuvádí žádný bod napadeného rozsudku, který konkrétně zamýšlela kritizovat.

102 Z tohoto důvodu musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku odmítnut jako zčásti nepřípustný a zamítnut jako zčásti neopodstatněný.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

103 V rámci svého pátého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že nařízení č. 1370/2007 je použitelné *ratione temporis* a *ratione materiae* pro účely posouzení slučitelnosti dotčeného opatření s vnitřním trhem. Co se týče použití tohoto nařízení *ratione temporis*, Tribunál v bodě 216 napadeného rozsudku nesprávně rozhodl, že relevantním kritériem je datum, kdy bylo opatření provedeno nebo podpora vyplacena, což

je v projednávaném případě datum po vstupu tohoto nařízení v platnost. Bod 220 napadeného rozsudku není podle navrhovatelky dostatečně odůvodněn, pokud jde o použití *ratione materiae* téhož nařízení v projednávané věci.

104 Podle navrhovatelky není pochyb o tom, že nařízení č. 1370/2007 se v projednávaném případě nepoužije, jelikož toto nařízení se týká výhradně „smluv o veřejných službách“, které musí být v souladu s čl. 5 odst. 1 a 3 uvedeného nařízení zadány na základě nabídkového řízení. Dotčené smlouvy přitom nebyly předmětem žádného nabídkové řízení a nevztahovala se na ně žádná výjimka z pravidla o nabídkovém řízení stanovená tímto nařízením.

105 Komise má za to, že tento důvod musí být zamítnut jako zjevně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

106 V rámci svého pátého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil několika nesprávných právních posouzení, když zamítl její třetí žalobní důvod znějící na zrušení, kterým zpochybnila volbu Komise v bodě 92 odůvodnění sporného rozhodnutí posoudit slučitelnost dotčeného opatření s ohledem na nařízení č. 1370/2007, které vstoupilo v platnost dne 3. prosince 2009 a zrušilo nařízení č. 1191/69.

107 Vzhledem k tomu, že navrhovatelka před Tribunálem tvrdila, pokud jde o datum provedení dotčeného opatření, že Komise měla vzít v úvahu datum rozhodnutí ze dne 27. července 2009, a nikoli datum rozhodnutí ze dne 7. listopadu 2012, Tribunál v bodě 216 napadeného rozsudku poznamenal, že v souladu s judikaturou Soudního dvora je kritériem, které je třeba vzít v úvahu pro posouzení slučitelnosti podpory, datum ke kterému bylo toto opatření provedeno nebo byla tato podpora vyplacena, v tomto případě 21. prosinec 2012.

108 I když má navrhovatelka v rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku podle všeho za to, že tento bod 216 je stižen vadou spočívající v nesprávném právním posouzení, nijak nenaznačuje, v čem by toto pochybení mělo spočívat, takže její argument musí být odmítnut jako nepřípustný.

109 Pokud jde o výtku navrhovatelky, podle které je napadený rozsudek stižen nedostatkem odůvodnění, pokud jde o použití *ratione materiae* nařízení č. 1370/2007, je třeba uvést, že tato výtka je výsledkem neúplného prostudování napadeného rozsudku.

110 Z bodů 208 a 209 napadeného rozsudku totiž vyplývá, že Tribunál odpověděl na argument navrhovatelky, podle kterého se nařízení č. 1370/2007 nepoužije na přezkum slučitelnosti dotčeného opatření, jelikož základem tohoto nařízení je pojem „smlouvy o veřejných službách“ a v projednávané věci Region žádnou smlouvu neuzavřel. Tribunál v tomto ohledu uvedl, že tuto otázku již Soudní dvůr zkoumal v rozsudku ze dne 6. října 2015, Komise v. Andersen (C-303/13 P, EU:C:2015:647) a že účastnice řízení měly možnost vyjádřit se k důsledkům, které z tohoto rozsudku plynou, v odpovědi na písemnou otázku Tribunálu, jakož i na jednání, což navrhovatelka v rámci svého kasačního opravného prostředku nezpochybňuje.

111 Mimoto v bodě 220 napadeného rozsudku Tribunál odmítl argumenty navrhovatelky týkající se „nelogického a iracionálního použití nařízení č. 1370/2007“ na situaci, kdy smlouva o veřejných službách nebyla uzavřena, ale kdy ZVS měly svůj původ v režimu koncesí, když odkázal na předchozí body uvedeného rozsudku, v nichž Tribunál konstatoval, že Komise právem použila pravidla stanovená v tomto nařízení.

112 Z výše uvedeného vyplývá, že bod 220 napadeného rozsudku, vykládaný zejména ve světle jeho bodů 208 a 209, umožňuje navrhovatelce seznámit se s důvody, proč se Tribunál neztotožnil s jejími argumenty, jakož i Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl provést

soudní přezkum v rámci kasačního opravného prostředku, takže tyto úvahy splňují požadavky vyplývající z ustálené judikatury Soudního dvora v této oblasti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. října 2013, Land Burgenland a další v. Komise, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 81, jakož i citovaná judikatura).

113 V důsledku toho musí být výtka navrhovatelky vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění zamítnuta jako neopodstatněná.

114 Konečně je třeba rovněž odmítnout argument navrhovatelky vycházející ze skutečnosti, že nařízení č. 1370/2007 není v projednávaném případě použitelné *ratione materiae*. Vzhledem k tomu, že navrhovatelka neuvedla bod napadeného rozsudku, který napadá, a neoznačila žádné nesprávné právní posouzení, kterého se Tribunál v tomto ohledu měl dopustit, je tento argument nepřípustný.

115 V důsledku toho musí být pátý důvod kasačního opravného prostředku odmítnut jako zčásti nepřípustný a zamítnut jako zčásti neopodstatněný.

116 Vzhledem k tomu, že žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku dovolávaných navrhovatelkou na podporu jejího kasačního opravného prostředku nebylo vyhověno, je třeba tento kasační opravný prostředek v plném rozsahu zamítnout.

K nákladům řízení

117 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě čl. 184 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatelka neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Společnosti CSTP Azienda della Mobilità SpA se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.